

Vammaisfoorumin Koulukysely 2021

Tulokset taulukkomuodossa

Hannu T. Vesala ja Sari Valjakka

Sisällys

1 Kyselyn tarkoitus ja toteutus	3
2 Vastaukset taulukkomuodossa	5
2.1. Perustietoja lapsesta	5
2.2. Kyselyyn vastaaja	7
2.3. Tietoja lapsen koulusta	7
2.4. Oppimisen tuki	8
2.5. Avustaminen koulupäivän aikana	9
2.6. Apuvälineet	11
2.7. Tulkkaus.....	12
2.8. Kommunikaatio	12
2.9. Koulukuljetukset.....	13
2.10. Esteettömyys ja avoimet oppimisympäristöt	14
2.11. Yksilölliset järjestelyt koulupäivän aikana.....	15
2.12. Lapsen ja vanhempien kuuleminen	17
2.13. Koulussa viihtyminen ja kokemukset etäopetuksesta korona-aikana.....	17
Lähteet	18
Liite 1. Kyselyn saatekirje ja kyselylomake	19

1 Kyselyn tarkoitus ja toteutus

Vammaisfoorumi toteutti vuodenvaihteessa 2020–2021 yhteistyössä Ihmisoikeuskeskuksen kanssa kouluarjen kokemuksia kartoittavan kyselyn perusopetuksessa olevien vammaisten lasten huoltajille. Kyselyllä kerättiin tietoa perheiden kokemuksista ja näkemyksistä vammaisen lapsen koulunkäynnin ja kouluarjen sujumisesta sekä oppimisen tuen toteutumisesta. Vammaisten lasten koulunkäynnin haasteet ja puutteet oppimisen tuen toteutumisessa nousivat esiin jo Vammaisfoorumin ja Ihmisoikeuskeskuksen vuonna 2018 toteuttamassa kyselyssä YK:n vammaisyleissopimuksen mukaisten oikeuksien toteutumisesta. Tämän vuoksi asiaa päätettiin selvittää tarkemmin erillisellä kyselyllä vammaisten lasten huoltajille. Lisäksi Vammaisfoorumin Vammaiset lapset ja nuoret työryhmä kysyi vammaisilta lapsilta ja nuorilta itseltään heidän koulukokemuksistaan.

Koulukyselyn tuloksia hyödynnetään Vammaisfoorumin rinnakkaisraportissa YK:lle, jossa arvioidaan, miten vammaisyleissopimus on toteutunut Suomessa. Kyselyn tuloksia käytetään myös Vammaisfoorumin ja sen jäsenjärjestöjen vaikuttamistoiminnassa.

Tässä raportissa kuvataan annetut vastaukset taulukkomuodossa. Taulukot esitetään kyselylomakkeen mukaisessa järjestyksessä ja taulukossa mainitaan aina kysymyksen numero. Taulukoissa on vastausvaihtoehtojen mukaiset suorat jakaumat, niin että myös vastausvaihtoehdot ”En osaa sanoa” ja ”Ei koske lastani” on kuvattu. Joidenkin kysymysten kohdalla taulukoita on täydennetty avovastausten perusteella.

Aineiston tarkemmissa jatkoanalyysissä on kuitenkin ratkaistava, miten vastausvaihtoehtoja ”En osaa sanoa” ja ”Ei koske lastani” tulkitaan ja miten ne otetaan huomioon analyysissä. ”Ei koske lastani” -vastausvaihtoehto on selkeästi tulkittavissa, siten että sen valinneet ovat kokeneet, että kysymys ei ole heidän kohdallaan relevantti, ja ovat siten jättäneet vastaamatta varsinaiseen kysymykseen. Siten tämä vaihtoehto on rinnastettavissa puuttuvaan tietoon, ja tulee jättää pois analyysistä.

”En osaa sanoa” -vastausvaihtoehto on monitulkintaisempi. Sen voidaan tulkita kertovan esim. siitä, että vastaaja kokee, ettei hänellä ole riittävästi tietoa kysytystä asiasta voidakseen ottaa kantaa. Toisaalta väittämämuotoisissa kysymyksissä tämä voidaan tulkita myös vastaukseksi ”Ei samaa eikä eri mieltä”, varsinkin kun lomakkeella ei ollut tällaista vastausvaihtoehtoa, vaan vastaajan valittavana oli ainoastaan joko olla samaa mieltä tai eri mieltä.

Kyselylomake ja saatekirje ovat raportin liitteenä.

Kyselyn toteutus

Kyselylomake suunniteltiin ja laadittiin Vammaisfoorumin Vammaiset lapset ja nuoret työryhmässä. Kysely toteutettiin sähköisenä webropol-kyselynä, josta oli sekä suomenkielinen että ruotsinkielinen versio. Kyselyn pohjaksi ei poimittu mitään otosta, vaan kysely toteutettiin avoimena. Mahdollisuudesta osallistua kyselyyn tiedotettiin mm. Vammaisfoorumin, Ihmisoikeuskeskuksen, Vammaisfoorumin jäsenjärjestöjen ja muiden lasten ja perheiden kanssa työskentelevien järjestöjen ja tahojen internetsivuilla ja sosiaalisessa mediassa. Koulukyselyn vastausaika oli 1.11.2020-7.2.2021.

Vastauksia tuli yhteensä 599, mutta alustavan tarkastelun jälkeen neljä vastausta jouduttiin jättämään pois, lähinnä puuttuvien tietojen takia. Näin ollen aineistossa on hyväksytyjä vastauksia yhteensä 595. Suurin osa (97 %; n=576) oli vastannut suomenkieliseen lomakkeeseen ja loput 3 % (n=18) ruotsinkieliseen. Vastaajana toimi useimmiten äiti (95.6 %; n = 569), isiä oli vastaajista 17 (2.9 %) ja muita huoltajia 9 (1.5 %).

Aineiston edustavuuden arviointia

Kyselyn kohderyhmänä olivat peruskoulun vammaiset oppilaat, ja kyselyyn osallistuneista suurin osa, 93,5 % oli erityisopetuksen piirissä siten, että tehostettua tukea sai 23,7 % ja erityistä tukea 69,8 %. Kyselyaineiston edustavuutta tarkastellaan vertaamalla sen tietoja saatavilla oleviin tilastotietoihin Kelan alle 16-vuotiaan vammaistuen saajista (Kelan vammaisetuustilasto 2020) sekä Tilastokeskuksen tilastoihin peruskoulun erityisopetuksen oppilaista (Suomen

virallinen tilasto (SVT): Erityisopetus 2020) Vertailua tehdään oppilaiden vamma ryhmän, sukupuolen, luokka-asteen, tuen muodon (erityinen tuki vs. tehostettu tuki) ja opetuspaikan (yleiskoulu vs. erityiskoulu) mukaan.

Vuonna 2020 alle 16-vuotiaan vammaistukea sai 37 466 lasta. Heistä 23 146 (62 %) sai tukea mielenterveyden tai käyttäytymisen häiriön perusteella. Suurimmat sairausryhmät mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden ryhmässä olivat psyykkisen kehityksen häiriöt (11 511 saajaa), lapsuus- tai nuoruusiässä alkavat käytös- ja tunnehäiriöt (7 656 saajaa) ja älyllinen kehitysvammaisuus (2 960 saajaa). Nämä mainitut kolme alaryhmää kattavat yhteensä 96 % mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden pääryhmästä. Vammaistukea saavista lapsista 64,4 % oli poikia ja 35,6 % tyttöjä.

Kyselyaineistossa (n=595) suurimmat vamma ryhmät olivat neuropsykiatrinen häiriö (n=337, 56,6 %), kehitysvamma (n=93, 15,6 %) ja neurologinen sairaus / vamma (n=91, 15,3 %). Näistä kaksi ensimmäistä sijoittuvat Kelan luokituksessa pääryhmään mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt alaryhmiin psyykkisen kehityksen häiriöt, lapsuus- ja nuoruusiässä alkavat käytös- ja tunnehäiriöt ja älyllinen kehitysvammaisuus. Kyselyaineistossa poikia oli 71,8 % ja tyttöjä 26,9 %. Kyselyaineiston vamma ryhmän ja sukupuolen mukaiset jakaumat ovat siis hyvin samankaltaisia kuin kaikkien alle 16-vuotiaiden vammaistukia saavien vastaavat jakaumat.

Erityisopetuksen oppilaita oli Suomessa yhteensä 120 397 vuonna 2020, eli runsas viidennes (21.3 %) kaikista peruskoulun oppilaista. Erityisopetuksen oppilaissa poikia on selvästi enemmän kuin tyttöjä (58 % / 42 %) kuin kaikissa peruskoulun oppilaissa (51 % / 49 %). Kyselyaineistossa poikien osuus oli vielä paljon suurempi: poikia oli 71,8 % ja tyttöjä 26,9 %.

Luokka-aste: Erityisopetuksen oppilaita on varsin tasaisesti eri luokka-asteilla. Luokka-asteilla 1-6 oli yhteensä 77 117 (64,4 %) erityisopetuksen oppilasta ja luokka-asteilla 7-9 yhteensä 42 073 (35,2 %). Kyselyaineistossa jakauma oli hyvin samankaltainen, joskin hieman enemmän painottunut alaluokkiin: luokat 1-6: 407 (68,4 %) ja luokat 7-9: 142 (23,9 %).

Erityinen tuki vs tehostettu tuki: Erityisopetuksen oppilaista tehostettua tukea sai 57,3 prosenttia ja erityistä tukea 42,7 prosenttia. Kyselyaineiston jakauma poikkeaa tästä huomattavasti: tehostettua tukea saavia oli 23,7 prosenttia ja erityistä tukea saavia 69,8 %. Lisäksi kyselyaineistossa oli mukana myös vammaisia oppilaita, jotka eivät olleet erityisopetuksen piirissä (3,9 %).

Erityistä tukea saaneista oppilaista 6,5 prosentilla opetus annettiin kokonaan erityiskoulun erityisryhmässä tai -luokassa syksyllä 2020, ja 34 prosenttia sai opetuksensa kokonaan erityisryhmässä tai -luokassa ja 32 prosentilla oppilaista 80-100 prosenttia opetuksesta oli yleisopetuksen ryhmässä. Loput 34 prosenttia sai osan opetuksestaan yleisopetuksen ryhmässä ja osan erityisryhmässä. Kyselyaineistossa 84 prosenttia lapsista kävi lähikoulua tai muuta yleisopetuksen koulua, 16 prosenttia erityiskoulua. 53 prosenttia oli yleisopetuksen luokalla tai sai ainakin osittain opetusta yleisopetuksen ryhmässä ja 47 prosenttia oli erityisluokalla. Kyselyaineistossa erityiskoulu sekä opetuksen antaminen erityisopetuksen ryhmissä tai erityisluokilla oli siis yleisempää.

Verrattaessa kyselyaineistoa erityisopetuksen tilastotietoihin on otettava huomioon, että kysely oli suunnattu koskemaan pelkästään vammaisia lapsia; erityisopetukseen osallistuvista kaikilla ei ole välttämättä diagnosoitu mitään vammaa tai pitkäaikaissairautta. Lisäksi kyselyaineistossa on mukana myös vammaisia lapsia, jotka eivät ole erityisopetuksessa. Voidaan hyvin olettaa, että nuo vertailussa havaitut poikkeamat kyselyaineiston ja erityisopetuksen tilastotietojen välillä kuvastavat juuri näitä eroja ja ovat siten johdonmukaisia.

Kaikkiaan tämän tarkastelun perusteella voidaan arvioida, että kyselyaineisto edustaa ainakin kohtalaisen hyvin kaikkia peruskoulua käyviä vammaisia koululaisia.

2 Vastaukset taulukkomuodossa

2.1. Perustietoja lapsesta

Ikä. Nuorin lapsi oli 6-vuotias (syntynyt 2015) ja vanhin 19-vuotias (syntynyt 2002).

Taulukko 1. Lapsen ikä ja syntymävuosi

Ikä	Syntymävuosi	n	%
6-7 vuotta	2014/15	7	1,2
8 vuotta	2013	41	6,9
9 vuotta	2012	65	11.0
10 vuotta	2011	77	13.0
11 vuotta	2010	74	12.5
12 vuotta	2009	88	14.8
13 vuotta	2008	64	10.8
14 vuotta	2007	69	11.6
15 vuotta	2006	47	7.9
16 vuotta	2005	41	6.9
17+ vuotta	2004 tai aiemmin	20	3.4
Yhteensä		593	100.0

Sukupuoli. Lähes kolme neljäsosaa oli poikia.

Taulukko 2. Lapsen sukupuoli

Sukupuoli	n	%
Tyttö	160	26.9
Poika	427	71.8
Muun sukupuolinen	2	0.3
En halua kertoa	6	1.0
Yhteensä	595	100.0

Äidinkieli. 94 % lapsista oli suomenkielisiä.

Taulukko 3. Lapsen äidinkieli

Äidinkieli	n	%
Suomi	557	93.6
Ruotsi	25	4.2
Viittomakieli	3	0.5
Muu	10	1.7
Yhteensä	595	100.0

Muu äidinkieli: Viro (3), Venäjä, Kiina, Espanja, Englanti, Albania, Tukiviittomat lähinnä kuvat, Kuvakortit ja suomen kieli.

Taulukko 4. Pääasiallinen vamma tai toimintarajoite (Kys. 4)

Vamma tai toimintarajoite	n	%
Liikuntavamma	37	6.2
Näkövamma	16	2.7
Kuulovamma	8	1.3
Kuulonäkövamma	4	0.7
Kehitysvamma	93	15.6
Neurologinen sairaus / vamma	91	15.3
Neuropsykiatrinen häiriö	337	56.6
Mielenterveyden häiriö	9	1.5
Yhteensä	595	100.0

Taulukko 5. Neuropsykiatrinen häiriö, mikä (Voi olla useita vastauksia) (Kys. 5)

Neuropsykiatrinen häiriö	n	%
Autismikirjon häiriö	212	63.5
ADHD	215	64.4
Tourette	34	10.2
Kehityksellinen kielihäiriö	36	10.8
Kaikki	334	100.0

Taulukko 6. Liikuntavamma, tarkemmat tiedot (Kys. 6)

Liikuntavamma	n	%
tapaturman/onnettomuuden aiheuttama	3	8.1
sairausten aiheuttama	22	59.5
synnynnäinen raajan epämuodostuma	9	24.3
lyhytkasvuisuus	3	8.1
Yhteensä	37	100.0

Taulukko 7. Onko lapsellanne muita vammoja tai toimintarajoitteita? Voi olla useita vaihtoehtoja) (Kys. 7)

Vamma tai toimintarajoite	n	%
Liikuntavamma	39	12,6
Näkövamma	38	12,5
Kuulovamma	10	3,3
Kuulonäkövamma	7	2,3
Puhevamma	64	21,0
Kehitysvamma	52	17,0
Neurologinen sairaus / vamma	92	30,2
Neuropsykiatrinen häiriö	97	31,8
Mielenterveyden häiriö	56	18,4
Kaikki	305	100.0

Taulukko 8. Neuropsykiatrinen häiriö, mikä (Voi olla useita vastauksia) (Kys. 8)

Neuropsykiatrinen häiriö	n	%
Autismikirjon häiriö	58	63,7
ADHD	55	60,4
Tourette	5	5,5
Kehityksellinen kielihäiriö	14	15,4
Kaikki	91	100

Taulukko 9. Liikuntavamma, tarkemmat tiedot (Kys. 9)

Liikuntavamma	n	%
tapaturman/onnettomuuden aiheuttama	3	8,1
sairauden aiheuttama	22	59,5
synnynnäinen raajan epämuodostuma	9	24,3
lyhytkasvuisuus	3	8,1
Yhteensä	37	100

2.2. Kyselyyn vastaaja

Taulukko 10. Kyselylomakkeeseen vastaaja (Kys. 10)

	n	%
Äiti	569	95,6
Isä	17	2,9
Muu huoltaja	9	1,5
Yhteensä	595	100,0

2.3. Tietoja lapsen koulusta

Taulukko 11. Mitä koulua lapsi käy (Kys. 11)

	n	%
Lähikoulu (asuinpaikan mukaisen oppialueen koulu)	370	62,2
Muu yleisopetuksen julkinen koulu	117	19,7
Yksityiskoulu	5	0,8
Eriyiskoulu	73	12,3
Valtion erityiskoulu	13	2,2
Sairaalakoulu	12	2,0
Kotiopetus	5	0,8
Yhteensä	595	100,0

Taulukko 12. Lapsen opetusryhmä (Kys. 12)

	n	%
Yleisopetuksen luokka/ryhmä	228	38,4
Eriyisluokka/ryhmä (esim. pienryhmä)	281	47,3
Osittain yleisopetuksen ryhmässä ja osittain erityisopetuksen ryhmässä	85	14,3
Yhteensä	594	100,0

Taulukko 13. Luokka-aste (Kys. 13)

	n	%
1	51	8.6
2	66	11.1
3	81	13.6
4	73	12.3
5	77	12.9
6	59	9.9
7	66	11.1
8	38	6.4
9	38	6.4
Vuosiluokkiin sitomaton opetus	46	7.7
Yhteensä	595	100.0

2.4. Oppimisen tuki

Taulukko 14. Tarvitseeko lapsenne jotakin tukea tai apua opiskeluun koulussa? (Kys. 14)

	n	%
Kyllä	566	95.3
Ei	24	4.0
En osaa sanoa	4	0.7
Yhteensä	594	100.0

Taulukko 15. Saako lapsenne jotakin tukea tai apua opiskeluun koulussa? (Kys. 15)

	n	%
Kyllä	522	92.1
Ei	29	5.1
En osaa sanoa	16	2.8
Yhteensä	567	100.0

Taulukko 16. Onko lapsellenne myönnetty (jotain tukea)? (Kys. 16)

	n	%
Tehostettua tukea	135	23.7
Eriyistä tukea	397	69.8
Ei kumpaakaan näistä	22	3.9
En osaa sanoa	15	2.6
Yhteensä	569	100.0

Taulukko 17. Onko lapsellanne pidennetty oppivelvollisuus? (Kys. 17)

	n	%
Kyllä	188	33.1
Ei	365	64.3
En osaa sanoa	15	2.6
Yhteensä	568	100.0

Taulukko 18. Millaista tukea lapsenne saa? Valitse kolme tärkeintä (Kys. 18)

	n	%
Koulunkäynninohjaaja / -avustaja	268	47.8
Toiminta-alueittainen opetus	50	9.7
Tukiopetus	69	13.5
Opintojen yksilöllinen ohjaus	73	14.2
Joustavat ryhmittelyt	30	5.8
Apuvälineet	123	24.0
Kokoaikainen erityisopetus	135	26.3
Osa-aikainen erityisopetus	99	19.3
Pienryhmäopetus	201	39.2
Oppimäärän yksilöllistäminen yhdessä tai useammassa aineessa	128	25.0
Muokattu oppimateriaali	66	12.9
Vuosiluokkiin sitomaton opetus (VSOP)	37	7.2
Opetuksen tilapäinen erityisjärjestely (OTEJ)	16	3.1
Lyhennetty koulupäivä	77	15.0
Kaikki	513	100.0

Taulukko 19. Arvioita opetuksen ja koulunkäynnin tuesta (Kys. 19; Asteikolla 0 = En osaa sanoa (EOS); 1 = Täysin eri mieltä (TEM); 2 = Jokseenkin eri mieltä (JEM); 3 = Jokseenkin samaa mieltä (JSM); 4 = Täysin samaa mieltä (TSM))

	0=EOS	1=TEM	2=JEM	3=JSM	4=TSM	Yhteensä n (%)	Ei koske lastani
Lapseni oppimisen tuki toteutuu tarkoituksenmukaisesti	8 1.4 %	57 10.1 %	134 23.7 %	212 37.5 %	155 27.4 %	566 100 %	4 0.7 %
Lapsi pääsee tarvittaessa erityisopetuksen ryhmään / pienryhmään	33 6.8 %	65 13.4 %	65 13.4 %	99 20.4 %	223 46.0 %	485 100 %	84 14.8 %
Oppimisen ja koulunkäynnin tukea on saatu oikea-aikaisesti	16 2.9 %	118 21.2 %	146 26.3 %	135 24.3 %	141 25.4 %	556 100 %	13 2.3 %
Oppimisen ja koulunkäynnin tuki on toteutettu lapsen tarpeiden mukaisesti	7 1.2 %	82 14.5 %	146 25.7 %	188 33.2 %	144 25.4 %	567 100 %	2 0.4 %
Henkilökunnalla on tarvittavaa osaamista ja taitoja tukea lapsen oppimista ja koulunkäyntiä	12 2.1 %	82 14.4 %	159 27.8 %	184 32.2 %	134 23.5 %	571 100 %	0 0.0 %

2.5. Avustaminen koulupäivän aikana

Taulukko 20. Tarvitseeko lapsenne koulussa avustamista, ohjaamista tai valvontaa (kys. 21)

	n	%
Kyllä	541	90,9
Ei	41	6,9
En osaa sanoa	13	2,2
Yhteensä	595	100.0

Taulukko 21. Jos lapsi tarvitsee avustamista, ohjaamista tai valvontaa, onko lapsellenne myönnetty avustajaa kouluun? (kys. 22)

	n	%
Kyllä	220	39,9
Ei	317	57,4
En osaa sanoa	15	2,7
Yhteensä	552	100,0

Taulukko 22. Jos avustaja, mikä? (kys. 23)

	n	%
Henkilökohtainen koulunkäynnin ohjaaja / koulunkäyntiavustaja	94	42,7
Luokkakohtainen koulunkäynnin ohjaaja / koulunkäyntiavustaja	113	51,4
Yleinen kouluavustaja	11	5,0
Muu tapa järjestää	2	0,9
Yhteensä	220	100,0

Muu tapa järjestää, mikä? (avovastaukset):

Työllistetty kouluttamaton avustaja.

Tukiluokalla on psykiatrinen sairaanhoitaja apuna

Taulukko 23. Ei avustajaa: Miksi? (kys. 24)

	n	%
On haettu, mutta ei myönnetty	79	24,9
Myönnetty mutta avustajan saaminen ollut vaikeaa	3	0,9
Ei ole haettu	187	59,0
Ei ole haettu koska koulu tai muu taho on ilmoittanut jo etukäteen ettei avustajaa ole mahdollista saada	27	8,5
Muu syy	21	6,6
Yhteensä	317	100,0

Taulukko 24. Arvioita lapsen avustamisesta koulupäivän aikana (Kys. 25; Asteikolla 0 = En osaa sanoa (EOS); 1 = Täysin eri mieltä (TEM); 2 = Jokseenkin eri mieltä (JEM); 3 = Jokseenkin samaa mieltä (JSM); 4 = Täysin samaa mieltä (TSM))

	0=EOS	1=TEM	2=JEM	3=JSM	4=TSM	Yhteensä n (%)	Ei koske lastani
Lapseni saa riittävästi apua sitä tarvitessaan	14 2,5 %	73 13,2 %	147 26,7 %	173 31,4 %	144 26,1 %	551 100 %	0 0.0 %
Lapseni saa tarvitsemaansa apua oppituntien ulkopuolisissa tilanteissa	31 5,8 %	95 17,9 %	117 22,1 %	148 27,9 %	139 26,2 %	530 100 %	25 4.5 %
Lapseni saa apua muualla kuin koulussa tapahtuvaan opetukseen	69 14,0 %	88 17,8 %	96 19,4 %	123 24,9 %	118 23,9 %	496 100 %	59 10.7 %
Avustaminen on järjestetty lapselle sopivalla tavalla	34 6.4 %	87 16,3 %	126 23,6 %	149 27,9 %	138 25,8 %	534 100 %	19 3.4 %

2.6. Apuvälineet

Taulukko 25. Onko lapsellanne tarvetta apuvälineille oppimisen ja opetuksen tueksi? (kys. 27)

	n	%
Kyllä	381	64,1
Ei	161	27,1
En osaa sanoa	52	8,8
Yhteensä	594	100.0

Taulukko 26. Jos on tarve apuvälineille, millaisille apuvälineille? (kys. 28)

	n	%
Liikkumisen ja käsien apuvälineet	42	11,1
Näkemisen apuvälineet	21	5,5
Kuuntelemisen apuvälineet	14	3,7
Kommunikaation apuvälineet	72	18,9
Keskittymisen ja muistamisen apuvälineet	218	57,4
Muu apuväline	13	3,4
Yhteensä	380	100.0

Taulukko 27. Jos tarve apuvälineille, onko lapsellanne saanut tarvitsemiaan apuvälineitä oppimisen ja opetuksen tueksi? (kys. 29)

	n	%
Kyllä	279	64,7
Ei	88	20,4
En osaa sanoa	64	14,8
Yhteensä	431	100.0

Taulukko 28. Arvioita apuvälineistä (Kys. 30; Asteikolla 0 = En osaa sanoa (EOS); 1 = Täysin eri mieltä (TEM); 2 = Jokseenkin eri mieltä (JEM); 3 = Jokseenkin samaa mieltä (JSM); 4 = Täysin samaa mieltä (TSM))

	0=EOS	1=TEM	2=JEM	3=JSM	4=TSM	Yhteensä n (%)	Ei koske lastani
Lapsellani on tarvittavat apuvälineet päivittäisessä käytössä koulussa	54 12,7 %	43 10,1 %	68 16,0 %	127 29,8 %	134 31,5 %	426 100 %	8 1,8 %
Lapsellani on käytettävissään tarvittavat ainekohtaiset apuvälineet	95 23,6 %	47 11,7 %	66 16,4 %	99 24,6 %	96 23,8 %	403 100 %	30 6,9 %
Opetushenkilökunnalla on riittävä osaaminen apuvälineiden käyttöön ja käytön ohjaamiseen	66 15,8 %	61 14,6 %	86 20,6 %	104 24,9 %	101 24,2 %	418 100 %	15 3,5 %

2.7. Tulkkaus

Taulukko 29. Onko lapsellanne tarvetta tulkkaukselle koulussa? (kys. 32)

	n	%
Kyllä	21	3,5
Ei	553	93,3
En osaa sanoa	19	3,2
Yhteensä	593	100.0

Taulukko 30. Jos on tarve tulkkaukselle, saako lapsenne riittävästi tulkkausta koulussa? (kys. 33)

	n	%
Kyllä	7	17,1
Ei	13	31,7
En osaa sanoa	21	51,2
Yhteensä	41	100.0

Taulukko 31. Arvioita tulkkauksesta (Kys. 34; Asteikolla 0 = En osaa sanoa (EOS); 1 = Täysin eri mieltä (TEM); 2 = Jokseenkin eri mieltä (JEM); 3 = Jokseenkin samaa mieltä (JSM); 4 = Täysin samaa mieltä (TSM))

	0=EOS	1=TEM	2=JEM	3=JSM	4=TSM	Yhteensä n (%)	Ei koske lastani
Lapsellani on tarvittava tulkkaus päivittäisessä käytössä koulussa	11 34,4 %	8 25,0 %	6 18,8 %	2 6,3 %	5 15,6 %	32 100 %	9 22,0 %
Lapseni on saanut tulkkausta koulun juhliin, retkiin, tapahtumiin, jne.	9 28,1 %	10 31,3 %	5 15,6 %	5 15,6 %	3 9,4 %	32 100 %	9 22,0 %
Opetushenkilökunnalla on riittävä osaaminen tulkkauksen käytön ohjaamiseen	11 32,4 %	7 20,6 %	8 23,5 %	3 8,8 %	5 14,7 %	34 100 %	7 17,1 %

2.8. Kommunikaatio

Taulukko 32. Tarvitseeko lapsenne koulutyössään / koulupäivän aikana kommunikoinnin tukikeinoja? (kys. 36)

	n	%
Kyllä	232	39,5
Ei	319	54,3
En osaa sanoa	36	6,1
Yhteensä	587	100.0

Taulukko 33. Jos lapsi tarvitsee kommunikoinnin tukikeinoja, käytetäänkö lapsenne koulupäivän aikana hänen tarvitsemiaan kommunikoinnin tukikeinoja? (kys. 37)

	n	%
Kyllä	156	57,1
Ei	43	15,8
En osaa sanoa	74	27,1
Yhteensä	273	100.0

Taulukko 34. Arvioita kommunikoinnin tukikeinoista (Kys. 38; Asteikolla 0 = En osaa sanoa (EOS); 1 = Täysin eri mieltä (TEM); 2 = Jokseenkin eri mieltä (JEM); 3 = Jokseenkin samaa mieltä (JSM); 4 = Täysin samaa mieltä (TSM))

	0=EOS	1=TEM	2=JEM	3=JSM	4=TSM	Yhteensä n (%)	Ei koske lastani
Lapsellani on tarvittavat kommunikaatio välineet päivittäisessä käytössä koulussa	42 16,3 %	19 7,4 %	46 17,8 %	84 32,6 %	67 26,0 %	258 100 %	17 6,2 %
Lapseni on saanut tarvittavat kommunikaatiovälineet koulun juhliin, retkiin, tapahtumiin, jne.	71 29,6 %	29 12,1 %	40 16,7 %	46 19,2 %	54 22,5 %	240 100 %	35 12,7 %
Opetushenkilökunnalla on riittävä osaaminen kommunikaatiovälineiden käyttöön ja käytön ohjaamiseen	52 20,1 %	28 10,8 %	51 19,7 %	68 26,3 %	60 23,2 %	259 100 %	16 5,8 %

2.9. Koulukuljetukset

Taulukko 35. Onko lapsellanne tarve koulukuljetukseen? (kys. 40)

	n	%
Kyllä	332	56,1
Ei	255	43,1
En osaa sanoa	5	0,8
Yhteensä	592	100.0

Taulukko 36. Jos lapsella on tarve koulukuljetukseen, onko koulukuljetus järjestetty lapsellenne sopivalla tavalla? (kys. 41)

	n	%
Kyllä	255	75,2
Ei	70	20,6
En osaa sanoa	14	4,1
Yhteensä	337	100.0

Taulukko 37. Arvioita koulukuljetuksesta (Kys. 42; Asteikolla 0 = En osaa sanoa (EOS); 1 = Täysin eri mieltä (TEM); 2 = Jokseenkin eri mieltä (JEM); 3 = Jokseenkin samaa mieltä (JSM); 4 = Täysin samaa mieltä (TSM))

	0=EOS	1=TEM	2=JEM	3=JSM	4=TSM	Yhteensä n (%)	Ei koske lastani
Kyyti on pääasiallisesti ajoissa	6 2,0 %	7 2,3 %	22 7,4 %	82 27,4 %	182 60,9 %	299 100 %	38 11,3 %
Lapseni koee olonsa turvalliseksi	18 5,9 %	9 2,9 %	37 12,1 %	103 33,6 %	140 45,6 %	307 100 %	30 8,9 %
Matka on sujuvaa	21 6,8 %	9 2,9 %	42 13,7 %	90 29,3 %	145 47,2 %	307 100 %	30 8,9 %
Kyytien järjestely on sujuvaa	4 1,3 %	24 7,9 %	56 18,4 %	103 33,9 %	117 38,5 %	304 100 %	33 9,8 %
On huolehdittu, että lapsi pääsee turvallisesti perille	15 5,0 %	12 4,0 %	30 9,9 %	77 25,4 %	169 55,8 %	303 100 %	34 10,1 %
Taksit ja turvalaitteet ovat moitteettomassa kunnossa	56 19,2 %	5 1,7 %	16 5,5 %	66 22,7 %	148 50,9 %	291 100 %	46 13,6 %
Turvavyöt on kiinnitetty kunnolla	71 24,1 %	4 1,4 %	18 6,1 %	54 18,4 %	147 50,0 %	294 100 %	42 12,5 %
Lapsen ja kuljettajan välinen kommunikointi on sujuvaa	60 20,2 %	15 5,1 %	41 13,8 %	90 30,3 %	91 30,6 %	297 100 %	40 11,9 %

2.10. Esteettömyys ja avoimet oppimisympäristöt

Taulukko 38. Ovatko lapsenne koulun tilat esteettömät ja hänelle soveltuvat? (kys. 44)

	n	%
Kyllä	324	69,1
Ei	100	21,3
En osaa sanoa	45	9,6
Yhteensä	469	100,0

Ei koske lastani: n=126 (21,2 %)

Taulukko 39. Onko lapsenne kohdannut esteettömyyteen liittyviä ongelmia? (kys. 45)

	n	%
Piha-alueella	6	4,6
Luokkatiloissa	12	9,2
Käytävillä ja kulkureiteillä	10	7,7
Koulun yhteisissä tiloissa (esim. ruokala, jumppasali)	14	10,8
Opasteissa	0	0,0
Aistiesteettömyydessä	67	51,5
Kuunteluolosuhteissa	11	8,5
Valaistuksessa	5	3,8
Muu	5	3,8
Yhteensä	130	100,0

Taulukko 40. Opiskeleeko lapsenne avoimessa oppimisympäristössä? (kys. 46)

	n	%
Kyllä	113	19,1
Ei	385	64,9
En osaa sanoa	95	16,0
Yhteensä	337	100,0

Taulukko 41. Arvioita esteettömyydestä (Kys. 47; Asteikolla 0 = En osaa sanoa (EOS); 1 = Täysin eri mieltä (TEM); 2 = Jokseenkin eri mieltä (JEM); 3 = Jokseenkin samaa mieltä (JSM); 4 = Täysin samaa mieltä (TSM))

	0=EOS	1=TEM	2=JEM	3=JSM	4=TSM	Yhteensä n (%)	Ei koske lastani
Lapseni koulun sisäilma ei aiheuta lapselleni oireita	93 16,5 %	31 5,5 %	55 9,7 %	95 16,8 %	291 51,5 %	565 100 %	30 5,0 %
Lapseni koulun tilat ovat turvalliset	49 8,3 %	20 3,4 %	78 13,3 %	208 35,4 %	233 39,6 %	588 100 %	6 1,0 %
Lapseni pystyy keskittymään koulun tiloissa	24 4,0 %	89 15,0 %	207 34,8 %	192 32,3 %	82 13,8 %	594 100 %	1 0,2 %
Lapseni koulun tilat ovat rauhalliset ja meluttomat	59 9,9 %	142 23,9 %	201 33,8 %	149 25,1 %	43 7,2 %	594 100 %	1 0,2 %
Lapseni koulun tilat mahdollistavat ryhmätyöskentelyn	113 19,5 %	24 4,1 %	80 13,8 %	192 33,1 %	171 29,5 %	580 100 %	13 2,2 %
Lapseni koulun tilat ovat joustavat ja muunneltavat	122 20,8 %	106 18,1 %	159 27,1 %	122 20,8 %	78 13,3 %	587 100 %	7 1,2 %
Lapseni koulutilojen kalustus on ergonominen	166 28,2 %	54 9,2 %	119 20,2 %	150 25,5 %	99 16,8 %	588 100 %	4 0,7 %
Tietokoneet ja muut oppimisessa käytettävät tietotekniset laitteet ovat saavutettavia	139 23,9 %	30 5,2 %	57 9,8 %	169 29,0 %	187 32,1 %	582 100 %	11 1,9 %
Oppimateriaalit ovat saavutettavia	98 16,8 %	19 3,3 %	75 12,8 %	199 34,1 %	193 33,0 %	584 100 %	8 1,4 %
Viestintä on saavutettavaa	71 2,1 %	28 4,8 %	83 14,3 %	224 38,3 %	179 30,6 %	585 100 %	7 1,2 %

2.11. Yksilölliset järjestelyt koulupäivän aikana

Taulukko 42. Tarvitseeko lapsenne vammansa vuoksi yksilöllisiä järjestelyjä koulupäivän aikana? (kys. 49)

	n	%
Kyllä	376	63,2
Ei	164	27,6
En osaa sanoa	55	9,2
Yhteensä	595	100,0

Taulukko 43. Jos lapsi tarvitsee yksilöllisiä järjestelyjä, minkälaisia yksilöllisiä järjestelyjä lapsenne saa? (Voi olla useita vastauksia) (Kys. 50)

	n	%
Erillinen tila opiskeluun	166	42,2
Mahdollisuus lepoon ja rauhoittumiseen	259	65,9
Yksilölliset järjestelyt kokeissa (esim. lisää aikaa, häiriötön tila)	197	50,1
Erytistarpeiden huomiointi koululiikunnassa	154	25,9
Kotiläksyjärjestelyt	180	45,8
Kaikki	393	100

Taulukko 44. Arvioita yksilöllisistä järjestelyistä koulupäivän aikana (Kys. 51; Asteikolla 0 = En osaa sanoa (EOS); 1 = Täysin eri mieltä (TEM); 2 = Jokseenkin eri mieltä (JEM); 3 = Jokseenkin samaa mieltä (JSM); 4 = Täysin samaa mieltä (TSM))

	0=EOS	1=TEM	2=JEM	3=JSM	4=TSM	Yhteensä n (%)	Ei koske lastani
Lapseni yksilölliset järjestelyt koulupäivän aikana ovat vastanneet hänen tarpeitaan	23 5,4 %	55 12,9 %	94 22,0 %	170 39,7 %	86 20,1 %	428 100 %	3 0,7 %
Lapsellani on mahdollisuus osallistua koululiikuntaan	10 2,4 %	26 6,3 %	28 6,8 %	85 20,6 %	264 63,9 %	413 100 %	18 4,2 %
Lapseni voi tarvittaessa opiskella erillisessä tilassa	51 12,3 %	61 14,8 %	72 17,4 %	120 29,1 %	109 26,4 %	413 100 %	16 3,7 %
Lapselleni on järjestetty mahdollisuus lepoon ja rentoutumiseen koulupäivän aikana	41 10,1 %	87 22,4 %	64 15,7 %	103 25,3 %	112 27,5 %	407 100 %	24 5,6 %
Lapseni yksilölliset tarpeet on huomioitu koejärjestelyissä	63 18,2 %	44 12,7 %	51 14,7 %	107 30,9 %	81 23,4 %	346 100 %	85 19,7 %
Lapseni erityistarpeet on huomioitu kotiläksyissä	24 6,6 %	57 15,6 %	55 15,0 %	103 28,1 %	127 34,7 %	366 100 %	63 14,7 %

2.12. Lapsen ja vanhempien kuuleminen

Taulukko 45. Arvioita lapsen ja vanhempien kuulemisesta (Kys. 53; Asteikolla 0 = En osaa sanoa (EOS); 1 = Täysin eri mieltä (TEM); 2 = Jokseenkin eri mieltä (JEM); 3 = Jokseenkin samaa mieltä (JSM); 4 = Täysin samaa mieltä (TSM))

	0=EOS	1=TEM	2=JEM	3=JSM	4=TSM	Yhteensä n (%)	Ei koske lastani
Lapsi on voinut itse kertoa tarpeistaan, kun tuen tarvetta on kartoitettu ja suunniteltu	27 4,8 %	74 13,2 %	111 19,8 %	222 39,5 %	128 22,8 %	562 100 %	33 5,5 %
Lasta on kuultu koulunkäyntiin liittyvissä asioissa	20 3,5 %	61 10,7 %	115 20,1 %	216 37,8 %	160 28,0 %	572 100 %	21 3,5 %
Vanhempia on kuultu erilaisia tuen tarpeita arvioitaessa	2 0,3 %	46 7,8 %	104 17,5 %	205 34,6 %	236 39,8 %	593 100 %	0 0,0 %
Vanhempia on kuultu lapsen koulunkäyntiin liittyvissä asioissa	3 0,5 %	46 7,8 %	94 15,9 %	203 34,3 %	246 41,6 %	592 100 %	0 0,0 %
Lapsen oppimisen ja koulunkäynnin tuen arvioinnissa on ollut mukana tarvittavat ammattilaiset	11 1,9 %	47 7,9 %	95 16,0 %	203 34,2 %	238 40,1 %	594 100 %	1 0,2 %
Kodin ja koulun yhteistyö on ollut toimivaa	4 0,7 %	46 7,8 %	111 18,7 %	210 35,4 %	222 37,4 %	593 100 %	0 0,0 %

2.13. Koulussa viihtyminen ja kokemukset etäopetuksesta korona-aikana

Taulukko 46. Arvioita lapsen koulussa viihtymisestä (Kys. 55; Asteikolla 0 = En osaa sanoa (EOS); 1 = Täysin eri mieltä (TEM); 2 = Jokseenkin eri mieltä (JEM); 3 = Jokseenkin samaa mieltä (JSM); 4 = Täysin samaa mieltä (TSM))

	0=EOS	1=TEM	2=JEM	3=JSM	4=TSM	Yhteensä n (%)
Lapseni menee mielellään kouluun	3 0,5 %	57 9,6 %	99 16,6 %	206 34,6 %	230 38,7 %	595 100 %
Lapsellani on kavereita koulussa	21 3,5 %	72 12,1 %	100 16,8 %	200 33,7 %	201 33,8 %	594 100 %
Lapseni kokee itsensä hyväksytyksi koulukaverien keskuudessa	61 10,3 %	66 11,1 %	118 19,9 %	201 33,9 %	147 24,8 %	593 100 %
Lapseni saa tarvittaessa tukea kaverisuhteissa	68 11,5 %	104 17,5 %	130 21,9 %	166 28,0 %	125 21,1 %	593 100 %

Taulukko 47. Minkälaisia kokemuksia teillä oli etäopetuksesta koronakriisin aikana? (Kys. 56)

	n	%
Myönteisiä	209	35,2 %
Kielteisiä	167	28,2 %
Neutraaleja	116	19,6 %
En osaa sanoa / Lapsi ei osallistunut etäopetukseen	101	17,0 %
Kaikki	393	100

Lähteet

Kelan vammaisetuustilasto 2020.

https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/328209/Kelan_vammaisetuustilasto_2020.pdf?sequence=5&isAllowed=y

Suomen virallinen tilasto (SVT): Erytisopetus 2020 [verkkajulkaisu]. ISSN=1799-1595. 2020. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 29.11.2021]. Saantitapa: http://www.stat.fi/til/erop/2020/erop_2020_2021-06-08_tie_001_fi.html

Liite 1. Kyselyn saatekirje ja kyselylomake

Kysely vammaisten lasten vanhemmille kouluarjesta

Kutsumme perusopetuksessa olevien vammaisten lasten huoltajia osallistumaan kyselyyn kouluasioista. Kyselyssä pääset kertomaan ajatuksesi ja kokemuksesi vammaisen lapsen koulunkäynnin ja kouluarjen sujumisesta sekä oppimisen tuen toteutumisesta. Juuri sinun mielipiteesi on tärkeä, jotta saamme mahdollisimman monipuolisesti tietoa perheiden kokemuksista vammaisen lapsen koulunkäyntiin liittyen.

Kyselyn toteuttaa Vammaisfoorumi ry yhteistyössä Ihmisoikeuskeskuksen kanssa. Vammaisfoorumi on noin 30 valtakunnallisen vammaisjärjestön yhteistyöjärjestö. Kyselyn tuloksia hyödynnetään Vammaisfoorumin rinnakkaisraportissa YK:lle, jossa arvioidaan, miten vammaisyleissopimus on toteutunut Suomessa. Kyselyn tuloksia käytetään myös Vammaisfoorumin ja sen jäsenjärjestöjen vaikuttamistoiminnassa.

Lämmin kiitos osallistumisestasi!

Vastaa kyselyyn viimeistään **7.2.2021** mennessä.

Lisätietoja kyselystä ja mahdolliset kysymykset:

Jonna Marttinen, Lihastautiliitto
jonna.marttinen@lihastautiliitto.fi

Sari Valjakka, Autismiliitto
sari.valjakka@autismiliitto.fi

Annika Tyynysniemi, Näkövammaisten liitto
annika.tyynysniemi@nkl.fi

Taustatiedot

1. Lapsenne syntymävuosi

2. Lapsenne sukupuoli *

- Tyttö
- Poika
- Muun sukupuolinen
- En halua vastata

3. Lapsenne äidinkieli *

- suomi
- ruotsi
- viittomakieli
- muu, mikä?

4. Lapsenne pääasiallinen vamma tai toimintarajoite (valitse vain yksi)

Huomioithan, että jos lapsellasi ei ole vammaa tai toimintarajoitetta, kysely päättyy tähän. *

- Ei vammaa tai toimintarajoitetta
- Liikuntavamma
- Näkövamma
- Kuulovamma
- Kuulonäkövamma
- Kehitysvamma
- Neurologinen sairaus /-vamma
- Neuropsykiatrinen häiriö
- Mielenterveyden häiriö

5. Mikä neuropsykiatrinen häiriö?

- Autismikirjon häiriö
- ADHD
- Tourette
- Kehityksellinen kielihäiriö

6. Mikä liikuntavamma?

- Tapaturman, onnettomuuden aiheuttama
- Sairauden aiheuttama
- Synnynninen raajan
- epämuodostuma Lyhytkasvuisuus

7. Onko lapsellanne muita vammoja tai toimintarajoitteita (voit valita useamman vaihtoehdon)?

- Liikuntavamma
- Näkövamma
- Kuulovamma
- Kuulo- ja näkövamma
- Puhevamma
- Kehitysvamma
- Neurologinen sairaus tai vamma
- Neuropsykiatrinen häiriö
- Mielenterveyden häiriö

8. Mikä neuropsykiatrinen häiriö?

- Autismikirjon häiriö
- ADHD
- Tourette
- Kehityksellinen kielihäiriö

9. Mikä liikuntavamma?

- tapaturman/onnettomuuden aiheuttama
- sairauden aiheuttama
- synnynnäinen raajan epämuodostuma
- lyhytkasvuisuus

10. Vastaja on *

- Äiti
- Isä
- Muu huoltaja

11. Käykö lapsenne? *

- Lähikoulua (asuinpaikan mukaisen oppilasalueen koulu)
- Muuta yleisopetuksen julkista koulua
- Yksityiskoulua
- Erityiskoulua
- Valtion erityiskoulu
- Sairaalakoulua
- On kotiopetuksessa
- Muu, mikä?

12. Onko lapsenne *

- yleisopetuksen luokalla/-ryhmässä
- erityisluokalla/-ryhmässä (esim. pienryhmä)
- osittain yleisopetuksen ryhmässä ja osittain erityisopetuksen
- ryhmässä, mikä?

13. Lapsenne luokka-aste *

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- vuosiluokkiin sitomaton opetus

Oppimisen tuki

14. Tarvitseeko lapsenne jotakin tukea tai apua opiskeluun koulussa?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

15. Saako lapsenne jotakin tukea tai apua oppimiseen ja koulunkäyntiin?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

16. Onko lapsellenne myönnetty

- Tehostettua tukea
- Erityistä tukea
- Ei kumpaakaan näistä
- En osaa sanoa

17. Onko lapsellanne pidennetty oppivelvollisuus?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

26. Kertokaa halutessanne lisää lapsenne avustamisesta koulupäivän aikana.

Apuvälineet

27. Onko lapsellanne tarvetta apuvälineille oppimisen ja opetuksen tueksi?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

28. Millaisia apuvälineitä?

- liikkumisen ja käsien apuvälineet
- näkemisen apuvälineet
- kuuntelemisen apuvälineet
- kommunikaation apuvälineet
- keskittymisen ja muistamisen apuvälineet
- muu apuväline, mikä?

29. Onko lapsenne saanut tarvitsemiaan apuvälineitä oppimisen ja opetuksen tueksi?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

31. Kertokaa halutessanne lisää lapsenne tarvitsemista apuvälineistä ja niiden saamisesta?

Tulkkaus

32. Onko lapsellanne tarvetta tulkkaukselle koulussa?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

33. Saako lapsenne riittävästi tulkkausta koulussa?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

34. Arvioikaa seuraavia väittämiä

	täysin eri mieltä	jokseenkin eri mieltä	jokseenkin samaa mieltä	täysin samaa mieltä	en osaa sanoa	ei koske lastani
Lapsellani on tarvittava tulkkaus päivittäisessä käytössä koulussa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lapseni on saanut tulkkausta koulun juhliin, retkille, tapahtumiin jne.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Opetushenkilökunnalla on riittävä osaaminen tulkkauksen käytön ohjaamiseen	☐	☐	☐	☐	☐	☐

35. Kertokaa halutessanne lisää lapsenne tulkkauksesta.

Kommunikaatio

36. Tarvitseeko lapsenne koulutyössään / koulupäivän aikana kommunikoinnin tukikeinoja?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

37. Käytetäänkö lapsenne koulupäivän aikana hänen tarvitsemaansa kommunikoinnin tukikeinoja?

- Kyllä
 Ei
 En osaa sanoa

38. Arvioikaa seuraavia väittämiä

	täysin eri mieltä	jokseenkin eri mieltä	jokseenkin samaa mieltä	täysin samaa mieltä	en osaa sanoa	ei koske lastani
Lapsellani on tarvittavat kommunikaatiovälineet päivittäisessä käytössä koulussa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lapseni on saanut tarvittavat kommunikaatiovälineet käyttöönsä koulun juhliin, retkille, tapahtumiin jne.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Opetushenkilökunnalla on riittävä osaaminen kommunikaatiovälineiden käyttöön ja käytön ohjaamiseen	☐	☐	☐	☐	☐	☐

39. Kertokaa halutessanne lisää lapsenne kommunikoinnista koulussa.

Koulukuljetukset

40. Onko lapsellanne tarve koulukuljetukseen?

- Kyllä

- Ei
- En osaa sanoa

41. Onko koulukuljetus järjestetty lapsellenne sopivalla tavalla?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

42. Arvioikaa seuraavia väittämiä

	täysin eri mieltä	jokseenkin eri mieltä	jokseenkin samaa mieltä	täysin samaa mieltä	en osaa sanoa	ei koske lastani
Kyyti on pääasiallisesti ajoissa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lapsi kokee olonsa turvalliseksi	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Matka on sujuvaa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kyytien järjestely on sujuvaa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
On huolehdittu, että lapsi pääsee turvallisesti perille	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Taksi ja turvalaitteet ovat moitteettomassa kunnossa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Turvavyöt on kiinnitetty kunnolla	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lapsen ja kuljettajan välinenkommunikointi on ollut sujuvaa	☐	☐	☐	☐	☐	☐

43. Kertokaa halutessanne lisää lapsenne koulukyydeistä .

Esteettömyys ja avoimet oppimisympäristöt

44. Ovatko lapsenne koulun tilat esteettömät ja hänelle soveltuvat?

- Kyllä
- Ei
- Ei koske lastani
- En osaa sanoa

45. Onko lapsenne kohdannut esteettömyyteen liittyviä ongelmia ?

- Piha-alueella, millaisia?
- Luokkatiloissa
- Käytävillä ja kulkureiteillä
- Koulun yhteisissä tiloissa (esim. ruokala, jumppasali)
- Opasteissa
- Aistiesteettömyydessä
- Kuunteluolosuhteissa
- Valaistuksessa
- Muu, mikä?

46. Opiskeleeko lapsenne avoimissa oppimisympäristöissä?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

56. Minkälaisia kokemuksia teillä oli etäopetuksesta koronakriisin aikana ?

- Myönteisiä
- Kielteisiä
- Neutraaleja
- En osaa sanoa / lapsi ei osallistunut etäopetukseen

57. Kommentoikaa halutessanne kokemuksianne etäopetuksesta.

58. Haluatko kertoa vielä omin sanoin jotain, mitä emme kysyneet tässä kyselyssä?
